

De Dukdalf

Kanjertraining

PROTOCOL

Sociaal welbevinden

Dit protocol sociaal-welbevinden/anti- pestprotocol is opgesteld om goed te kunnen reageren op situaties waarin een kind wordt gepest of pest. Dit protocol sluit aan bij de Kanjerboeken en de Kanjertraining. Het zijn feitelijk fatsoen afspraken. In het anti-pestprotocol draait het vooral om het sociaal welbevinden.

Definitie van pesten

Een kind wordt gepest wanneer hij/zij herhaaldelijk last heeft van negatieve acties van een ander (fysiek, verbaal of psychologisch, direct of via internet of mobiel) die op hem gericht zijn en waarbij de macht ongelijk verdeelde is. De Kanjertraining gaat ervan uit dat in de meeste gevallen dat een kind zich gepest voelt, de 'pester' niet de bedoeling heeft de ander pijn te doen. Wanneer de gevolgen oor de gepeste duidelijk worden gemaakt aan de pester, zijn de meeste kinderen bereid hiermee te stoppen.

Signalen van pesten

De school laat leerlingen één keer per jaar de leerlingvragenlijst invullen van het Kanjervolg- en adviessysteem (kanvas.kanjertraining.nl). Op deze manier brengt de school stelselmatig in kaart of kinderen zich gepest voelen, bang zijn gepest te worden en of ze zelf aangeven te pesten. De school is ook alert op hoge scores op Ongelukkig somber, die kunnen duiden op gepest worden.

Melden van pesten

Ouders, leerlingen en betrokkenen kunnen zich altijd richten tot de eigen leerkracht, zorgcoördinator en directie. Op school is een aanspreekpunt voor pestproblematiek. Dit is naast de directeur ook de Kanjercoördinator.

Kanjercoördinator op obs De Dukdalf: Marleen van der Geer

Plagen en pesten

Wanneer is er nu sprake van plagen en wanneer is er sprake van pestgedrag? Het is belangrijk om het verschil duidelijk te hebben, ook voor de kinderen zelf. Het meest eenvoudige onderscheid is deze: Plagen gebeurt in het zicht van de leerkrachten. Pesten gebeurt achter de rug van leerkrachten. Daarom weet een leerkracht zelden uit zichzelf wat er zich precies afspeelt tussen de kinderen onderling. De leerkracht moet hierover worden geïnformeerd door de leerlingen zelf. De leerkracht heeft eveneens de ouders nodig om tips te krijgen over hetgeen zich kennelijk afspeelt tussen de leerlingen onderling. Om die reden is het van belang dat ouders en leerkrachten goed samenwerken om een goede sfeer in de klas te behouden. Een belangrijke stelregel is dat kinderen hun zorgen leren delen met iemand die zij vertrouwen, zoals hun vader, moeder of leerkracht. Vanaf de kleutergroep leren de kinderen het verschil tussen vertellen en klikken. Als er sprake is van pesterijen, dan is het belangrijk dat kinderen dat vertellen aan hun vader, moeder of leerkracht.

Digitaal pesten

Digitaal pesten is het pesten via de digitale (virtuele wereld) media. Het betreft het opzettelijk zwart maken of afkraken van de leerling door middel van vervelende/negatieve commentaren of juist het groepsgewijs negeren van juist één leerling. Alle sociale media maken het heel gemakkelijk voor de kinderen om allerlei foto's te laden en gelijk met de wereld te delen. Voorbeelden van digitaal pesten: dreigmails, vervelende WhatsApp berichten, foto's of video's die ineens online staan waar kinderen niet zo best of zelfs slecht op staan. Bedreigingen, schelden naar het kind via chats. Anti pagina's gemaakt over een leerling waar iedereen commentaren op mag geven behalve die leerling zelf.

Er zijn een paar grote verschillen tussen gewoon (klassiek) pesten en digitaal pesten. De anonimiteit is het belangrijkste verschil. Dit maakt het erg bedreigend, omdat de leerling niet weet wie hem/haar pest. Ook het feit dat het kind bijna niet aan zijn kwelgeest kan ontsnappen, is een belangrijk verschil. Bij digitaal pesten wordt de leerling tot in zijn/haar eigen slaapkamer gevolgd. Ook daar voelt het kind zich niet meer veilig. Ook blijft de boodschap veel langer hangen voor andere leerlingen van school: deze staat immers op internet. Het vervolg vindt vaak plaats op school: met echte ruzies en scheld- of vechtpartijen. Daarnaast ziet de pester vaak zelf niet wat de gevolgen zijn van zijn of haar daden. Deze verschillen maken digitaal pesten vaak nog ingrijpender dan gewoon pesten. De school maakt dit onderwerp bespreekbaar met hulp van specifieke lessen uit de kanjertraining. Wij verwachten van de ouders dat zij hun kinderen begeleiden bij het gebruik van social media en de fatsoenenregels aanleren van online gedrag.

De Kanjerafspraken

De school streeft een positieve, opbouwende sfeer na binnen het kader van de Kanjerafspraken. De school zet middels de lessen in op het versterken van het onderling vertrouwen en het besef dat het goed is elkaar te helpen. Binnen dat kader speelt niemand de baas, hebben we plezier met elkaar en ben je of blijf je niet zielig. Duidelijk wordt gesteld dat de leerlingen ten opzichte van elkaar niet de baas zijn. De leerkracht daarentegen is op school 'de baas' en de ouders zijn dat thuis. Als een conflict zich tussen kinderen afspeelt dan zal de school kiezen voor een oplossingsgerichte aanpak. Dat wil zeggen: de school zoekt een oplossing die alle partijen (zo veel mogelijk) recht doet en borgt gemaakte afspraken. Een oplossingsgerichte aanpak is te onderscheiden van een wraak- en haatgerichte aanpak (vormen van bedreiging en kwaadsprekerijen) of zeurgerichte aanpak (indirecte kwaadsprekerijen en slachtofferschap). Kortom: doe elkaar recht.

Sommige ouders verwachten dat de school de 'pester' straft en het 'slachtoffer' beschermt. De Dukdalf kiest er echter niet voor om kinderen te labelen als goed of slecht. Ieder kind maakt fouten en leert met vallen en opstaan. Het is onze gezamenlijke opvoedtaak – van ouders én school – om hen daarin te begeleiden.

Bij conflicten kiezen we voor een oplossingsgerichte aanpak: we zoeken een oplossing die recht doet aan alle betrokkenen en leggen afspraken vast. Dit is iets anders dan een wraakgerichte aanpak (straffen en bedreigen) of een zeurgerichte aanpak (klagen of roddelen).

In gesprekken met kinderen (en ouders) geldt één duidelijke voorwaarde:

- Alles mag, zolang anderen zich goed en veilig voelen bij jouw gedrag.
- Je bent verantwoordelijk voor je eigen gedrag en het effect daarvan op anderen.

Deze anderen zijn:

1. jouw klasgenoten en andere leerlingen op school
2. de leerkrachten, de directie, andere ouders op school
3. jouw ouders, die trots op je kunnen zijn. Omdat jij iemand bent die te vertrouwen is. Als je iets vertelt, dan vertel je het hele verhaal en niet toevallig het belangrijkste stukje even niet
4. derden, zoals andere ouders op school en mensen uit de buurt.

Eerlijke kans, duidelijke grenzen

Als blijkt dat gemaakte afspraken niet worden nagekomen of dat grensoverschrijdend gedrag zich herhaalt, trekken wij een duidelijke grens.

De school grijpt dan in volgens het gedragsprotocol. De veiligheid van ieder kind staat voorop.

De grens die de school hierin hanteert zijn normale fatsoensregels. In de maatschappij en ook op school is het noodzakelijk dat je leert elkaar te respecteren. De school zal daarom kwaadsprekerij tegengaan (ook van ouders) en daarnaast duidelijk maken dat er geen enkele reden is om een klasgenoot te bedreigen.

De school streeft een positieve, opbouwende sfeer na op school en doet dat binnen de kaders van de wet enerzijds en binnen het kader van de kanjerafspraken anderzijds.

De school zet met de Kanjerlessen in op het versterken van het onderling vertrouwen en het besef dat het goed is elkaar te helpen. Binnen dat kader speelt niemand de baas, hebben we plezier met elkaar, en ben je of blijf je niet zelig.

Duidelijk wordt gesteld dat de leerlingen ten opzichte van elkaar niet de baas zijn. De leerkracht daarentegen is op school 'de baas' en de ouders zijn dat thuis.

Wat wordt van de ouder verwacht?

Het oplossen van conflicten tussen kinderen is zelden een probleem, als op basis van het voorgaande met elkaar wordt overlegd.

Van de ouders wordt verwacht dat zij zich aan de volgende vuistregels houden:

1. U oefent zich in zelfbeheersing. Dat betekent dat u het recht niet heeft andermans kind, een andere ouder of een leerkracht verbaal of fysiek te overdonderen/aan te vallen. Het wordt helemaal een drama als u zich misdraagt in aanwezigheid van andere kinderen.
2. U spreekt in positieve zin over andermans opvoeding en andermans kind. Dat doet de school ook over u en uw kind. Kunt u dat niet, dan houdt u uw mond. Meent u toch het recht te hebben kwaad te spreken op basis van vermeend onrecht dat u is aangedaan, dan bent u waarschijnlijk de oorzaak van alle emotionele opwindings.
3. Als u zich zorgen maakt om het welzijn van uw kind, of het welzijn van andermans kind, dan overlegt u met de leerkracht. Uitgangspunt daarbij is dat u in gesprek gaat met het doel een oplossing te zoeken die goed is voor u en uw kind, maar ook goed is voor de andere kinderen. De school is hierin uw medestander.
4. Als ouder kent u het verschil tussen overleg waarin zorg wordt gedeeld/een oplossing wordt gezocht en kwaadsprekerij/achterklap.

Preventie

Met behulp van de kanjerlessen doet de school aan preventie.

Kernpunten van de aanpak:

1. De Kanjerafspraken
2. Denk goed over jezelf en de ander
3. Pieker niet in je uppie, maar deel je zorgen met de ander, bij voorkeur met je ouders
4. Denk oplossingsgericht
5. Geef op een nette manier je mening en doe je voordeel met kritiek die je krijgt
6. De school maakt onderscheid tussen onvermogen en onwil
- 6a. Is er sprake van onvermogen, dan mag deze leerling erop vertrouwen dat hiermee rekening gehouden wordt. Deze leerling heeft veel te leren in een moeizaam proces. De omgeving heeft daar begrip voor
- 6b. Is er sprake van onwil, dan krijgt deze leerling een grens gesteld, ook als dat samengaat met onvermogen. Bij onwil kan geen beroep meer worden gedaan op begrip vanuit de omgeving. Die rek is eruit. Het kan namelijk niet zo zijn dat de omgeving overall rekening mee moet houden en dat het onwillige kind om wat voor reden dan ook 'de eigen gang' mag gaan
7. Hulp in de vorm van een maatje/buddy/tutor (bemiddeling)
8. Duidelijk schoolbeleid en handhaving ervan

Aanpak van ruzies en pestgedrag

Wanneer kinderen ruzie hebben en/of elkaar pesten proberen wij:

Stap 1:

De kinderen er eerst zelf (en samen) uit te laten komen. Op De Dukdalf leren de kinderen in de Kanjertraining, hoe je ruzies op kunt lossen.

Stap 2:

Op het moment dat een van de kinderen er niet uitkomt, vertelt hij/zij het probleem aan de leerkracht, want een ruzie of 'pestprobleem' moet voor iedereen naar tevredenheid worden opgelost.

Stap 3:

Wij brengen de partijen bij elkaar voor een verhelderingsgesprek en proberen samen met hen de ruzie of pesterijen op te lossen en nieuwe afspraken te maken. De leerkracht informeert ouders over dit gesprek.

Stap 4:

Bij herhaling van pesterijen/ruzies tussen dezelfde leerlingen volgen sancties en worden de ouders op erbij betrokken om de kinderen hierop aan te spreken én te ondersteunen in een positief vervolg. Leerkracht(en) en ouders proberen in goed overleg samen te werken aan een bevredigende oplossing.

Stap 5:

Bij herhaaldelijke ruzie/pestgedrag nemen we duidelijk stelling en benoemen we onze grenzen (zie grens stellen). De directeur wordt in deze stap actief betrokken. Ook maken we aantekeningen in het leerlingdossier van de pester in het leerlingvolgsysteem.

Aanpak van digitaal pesten

Wanneer we signaleren dat een kind digitaal wordt gepest, ondernemen we de volgende stappen (mocht hier een crisisinterventie van toepassing zijn, zullen andere stappen van toepassing zijn)

Stap 1:

Leerkracht gaat eerst in gesprek met beide (pester en het gepeste kind) en neemt contact op met beide ouder(s) van het gepeste kind en de pester.

Stap 2:

Leerkracht adviseert het gepeste kind en zijn/haar ouders bewijzen te verzamelen van chatgesprekken, smsjes, mailtjes of Whatsapp berichten en de naam, leeftijd, e-mailadres, nickname van de pester;

Stap 3:

Na bewijs stelt de leerkracht de pester en ouders van de digitale pester op de hoogte van het aanhouden van het pesten. We gaan daarna wederom in gesprek met de pester en het gepeste kind. Dit gesprek wordt gevoerd met de directeur.

Stap 4:

We vragen de uitdrukkelijke medewerking van de ouder(s)/verzorger(s) om erop toe te zien dat het digitale pesten stopt. De directeur brengt ouders op de hoogte van de gemaakte afspraken.

Stap 5:

We noteren de incidenten en gemaakte afspraken in het leerlingdossier van de pester in het leerlingvolgsysteem.

Stap 6:

Leerkracht vraagt wekelijks het gepeste kind regelmatig hoe het gaat om na te gaan of het pesten daadwerkelijk is gestopt;

Stap 7:

Blijkt dat het digitale pesten doorgaat dan verbinden we als school hier consequenties aan. (Zie grens stellend). Dit delen we ook aan de ouders mee.

Wij kunnen hulp aanbieden aan de gepeste en begeleiden de pester, indien nodig in overleg met de ouders en/of externe deskundigen.

Grens stellend

Wanneer een kind zich niet aan gemaakte afspraken houdt en het pestgedrag voortduurt, stellen wij duidelijke grenzen in het belang van de veiligheid van alle betrokkenen.

Afhankelijk van de situatie kan dit betekenen dat het kind tijdelijk wordt uitgesloten van buitenschoolse activiteiten en/of activiteiten waarbij zelfstandigheid en verantwoordelijkheid centraal staan. Ook kan besloten worden tot tijdelijke plaatsing in een andere groep, bijvoorbeeld in afwachting van extra ondersteuning of inzet van externe hulp.

Bij deze grensstellende maatregelen zijn de directeur en/of intern begeleider altijd betrokken. De school volgt hierin de stappen zoals beschreven in het gedragsprotocol.

De school heeft als uitgangspunt dat kinderen zich niet willen misdragen. Maar het kan misgaan. Dat is niet erg. Het zijn leermomenten. 'Hoe ga je het de volgende keer doen! Hoe herstel je de emotionele en/of materiële schade. Kunnen we op deze manier weer verder met elkaar?'

Het doet zich een enkele keer voor dat een kind zich wenst te misdragen en/ of vindt het recht daartoe te hebben. 'Ik zit er niet mee, het is niet mijn probleem! Nou en... moet ik weten. Ik doe het de volgende keer weer'. In dat geval wordt ter plekke contact gezocht met de ouder. Zolang de ouder niet is te bereiken en/of niet op school is verschenen, wordt dit kind uit de groep geplaatst. De groep wordt beschermd tegen het kind.

Het gesprek met ouders wordt oplossingsgericht gevoerd en voldoet aan de uitgangspunten zoals hierboven beschreven.

Wanneer een ouder het gedrag van zijn of haar kind rechtvaardigt (bijvoorbeeld: *"die invaller kan geen lesgeven"*, *"mijn kind krijgt altijd de schuld"*, *"die heeft een rare moeder"*), wordt de situatie besproken met het zorgteam om passende stappen te bepalen. Indien wenselijk wordt ook het bestuur betrokken om mee te denken over een werkbare oplossing.

Zolang er geen passende aanpak mogelijk is, kan het kind tijdelijk niet deelnemen aan de lessen in de eigen groep. De samenwerking met ouders is in deze fase belangrijk om het kind goed te kunnen ondersteunen. Wanneer het kind bereid is om ander gedrag te laten zien, wordt er een begeleidingsplan opgesteld, waaraan de ouders actief meewerken. Op basis daarvan kan het kind geleidelijk terugkeren naar de eigen groep. Als onderdeel van deze aanpak worden ouders gevraagd contact op te nemen met een Kanjerpraktijk of een passende hulpverleningsinstantie, zoals Jeugdzorg.

Het afwijzen van adviezen en het niet mee willen denken van ouders aan een positieve oplossing interpreteert de school als een vorm van pedagogische onmacht en/of gebrek aan samenwerking ten bate van het kind en zal daar melding van doen bij Veilig Thuis. Veilig Thuis onderneemt actie afhankelijk van de ernst en aard van de melding.

Bij herhaling van wangedrag gaat de school over tot definitieve schorsing.

